

Landsbygds-och  
infrastrukturdepartementet

## Remiss: En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk, SOU 2025:93

Umeå kommun välkomnar remissen *En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk, SOU 2025:93* och anser att betänkandet innehåller flera viktiga förslag för att framtidssäkra det svenska skogsbruket. Utredningen skapar bättre förutsättningar för ökad tillväxt i skogen — vilket är nödvändigt för att säkra råvaruförsörjning, konkurrenskraft och långsiktig lönsamhet för skogsindustrin.

Förslagen kan stimulera investeringsvilja och göra skogspolitik enklare och mer förutsägbar genom att ge skogsbruket större flexibilitet och minska detaljreglering. Skogsnäringen kan genom detta, med rätt politik, fortsätta bidra stort till svensk ekonomi, sysselsättning, bioekonomi och klimatarbete — med växande skogar, fossilfria produkter och skatteintäkter för kommuner över hela landet.

Umeå kommun ser positivt på ambitionen att utveckla en långsiktigt hållbar och robust skogspolitik, och välkomnar flera av de förslag som syftar till ökad tydlighet i ansvarsfördelning, förbättrad uppföljning och en mer strategisk hantering av naturvårdsavsättningar. Samtidigt bedömer vi att utredningen i sin nuvarande form inte fullt ut säkerställer den balans mellan produktions- och miljömål som riksdagen fastställt, och att flera delar behöver utvecklas för att ge en mer heltäckande och långsiktigt hållbar inriktning.

## **Sammanfattning**

### **Skogens klimatnytta och kompletterande mått**

Umeå kommun stödjer utvecklingen av ett kompletterande mått som tydligare synliggör skogens klimatnytta, inklusive substitutionseffekter, som ett viktigt komplement till LULUCF-systemet.

### **Balans mellan produktion och andra samhällsintressen**

Utredningen fokuserar på ökad skogsproduktion men säkerställer inte hur produktionsmål och miljömål ska vara fortsatt jämställda. Väsentliga värden som vattenreglering, klimatanpassning, biologisk mångfald, friluftsliv, folkhälsa, rennäring och kulturmiljö behöver beaktas.

### **Underlag och vetenskap som grund för skogliga avvägningar**

Arbetet med att identifiera produktionsinriktade och skyddsvärda skogar bör utgå från redan framtagna underlag som nyckelbiotoper och grön infrastruktur. Avvägningar måste bygga på vetenskap och inkludera klimatrelaterade risker.

### **Förslaget till ändrat artskydd riskerar att skapa nya målkonflikter**

Ett försvagat artskydd inom skogsbruket kan leda till hårdare prövning i kommunala exploateringsprojekt. Tillsynen bör samlas hos en myndighet för att säkerställa likvärdig bedömning.

### **Otillräckliga förslag för mer variationsrikt och hållbart skogsbruk**

Utredningen erkänner alternativa skogsbruksmetoder men presenterar inga konkreta förslag för hur de ska främjas, utredas eller införlivas i framtidens skogspolitik.

### **Riskfyllda förslag utan tillräckliga konsekvensanalyser**

Förslagen att ta bort begränsningar för främmande trädslag och att avskaffa anmälningsplikt för skyddsdikning innebär risker för naturvärden, vattenmiljöer och närliggande fastigheter.

### **Klimatanpassning behandlas alltför ytligt**

Utredningen saknar analys av hur skogsbrukets metoder påverkar riskerna för ras, skred, översvämningar och skador på samhällsviktig infrastruktur — trots tydliga lärdomar från extrema väderhändelser de senaste åren.

### **Viktiga möjligheter till alternativa finansieringsmodeller saknas**

Biodiversitetskrediter nämns inte i utredningen, trots att de kan ge markägare nya intäktsmodeller, stärka naturvården och minska målkonflikter. De är dessutom centrala i EU:s kommande styrmedel men saknas helt i betänkandet.

### **Stärkt svensk närvaro i EU:s skogspolitiska arbete**

Umeå kommun välkomnar förslaget om en stärkt och mer strategisk svensk närvaro i EU:s skogspolitiska arbete. Tidig påverkan och ökad kunskap om norrländska skogliga förutsättningar är avgörande, och kommunen ser positivt på fördjupat samarbete med andra skogsnationer.

Här nedan kommer Umeå kommuns synpunkter i detalj och med kapitelhänvisning:

#### **Synliggör skogens klimatnytta (Kap. 4)**

Umeå kommun stödjer förslaget om att ta fram ett nytt mått för skogens klimatnytta som komplement till LULUCF-systemet, där även de substitutionseffekter som uppstår när biobaserade produkter ersätter fossila räknas in i nyttan. Skogen spelar en strategisk roll i klimatomställningen, men det syns inte tillräckligt i LULUCF-systemet.

#### **Ny syn på naturvårdsavsättningar och miljöhänsyn (Kap. 5)**

Utredningen efterfrågar en utvecklad strategi för att identifiera skyddsvärda skogar i förväg, vilket är positivt (sid 487f). Redan befintliga underlag såsom nyckelbiotopsinventeringen och handlingsplanerna för grön infrastruktur som har tagits fram i syfte på att effektivisera naturvårdsnyttor bör tas med i detta arbete. Utredarens förslag avseende formellt skyddad skog, frivilliga avsättningar är att:

”Regeringen bör uttala en tydlig politisk avvägning för hur stor areal som bör undantas från skogsbruk och därmed också hur stor areal som kan användas för skogsbruk. Ett sådant uttalat mål bör också inkludera hur Sverige avser att bidra till EU:s gemensamma åtaganden, vara harmoniserat med internationella åtaganden samt inkludera en ambition avseende skötsel av undantagna områden.” (Kap. 5.1.3, sid. 449)

Umeå kommun tycker att det är positivt med tydliga mål som sätts med framförhållning och långsiktighet. Avvägningen behöver grunda sig på aktuellt, vetenskapligt underlag. Det är särskilt viktigt att väga in skydd av skog som ett verktyg för att skydda infrastruktur och samhällen i den pågående klimatförändringen (se även nedan om klimatanpassning). (Kap. 5.1.3)

Umeå kommun vill varna för svårigheterna att sätta rimliga mål, och att målstyrning ibland kan leda fel. Det finns en risk att man, för att uppnå de satta målen, skyddar skog som kanske inte är så skyddsvärd, eller det motsatta, att man avstår från att skydda skog med stort skyddsvärde eftersom man redan nått målen.

### *Artskydd (Kap. 1.7)*

Utredningens föreslagna tillägg i 4 § artskyddsförordningen – att tillåta bedömningar som beaktar ekonomiska och rekreationsmässiga krav – riskerar att försvaga skyddet av vissa fågelpopulationer. Umeå kommun noterar särskilt risken att lättnader för tillämpningen av artskyddet inom skogsnäringen kan leda till en hårdare prövning av artskyddet inom kommunens exploateringsprojekt för att säkerställa en lokal och regional gynnsam populationsutveckling av hotade fågelarter. Samma regler ska gälla oavsett om det är offentliga eller privata skogsägare. (Kap. 1.7)

Det är bättre att artskyddets tillsyn samlas hos en myndighet, för att undvika olika bedömningar och ökad administrativ börda.

### **Mer variationsrikt skogsbruk (Kap. 6)**

Utredningen konstaterar att alternativa skogsbruksmetoder finns men skjuter samtidigt fram förslag om hur dessa ska hanteras, stödjas och utvecklas.

Umeå kommun bedömer att kapitlet skulle kunna utvecklas och efterfrågar mer konkret vägledning.

### **Ökad skogsproduktion (Kap. 8)**

Det finns ett fokus på förslagen i utredningen, mot produktionsmålet, vilket stämmer väl med uppdraget. Syftet med uppdraget var även att främja ett långsiktigt hållbart skogsbruk och att de två målen för skogspolitiken (produktionsmål och miljömål) ska vara fortsatt jämställda. Utredningen ger förslag om att införa ett system för uppföljning av produktionsmål för att skapa balans i uppföljning och utvärdering mellan produktionsmål och miljömål. Det är positivt. En fråga blir hur det säkerställs att balans uppnås.

Andra nyttor och intressen, utöver produktion av skogsråvaror, som bidrar till välfärd och som behöver säkerställas att de beaktas är bland annat:

- Reglerande ekosystemtjänster såsom vattenreglering, klimatanpassning, erosion, biologisk mångfald.
- Andra näringar som är beroende av skogen – t.ex. turism, jakt, friluftsliv, rennäring.

- Rekreation, folkhälsa, friluftsliv, framförallt när det gäller tätortsnära skogar, samt kulturhistoriska värden.

Förslaget att helt ta bort begränsningen av främmande trädslag bedöms som osäkert och bör inte genomföras utan solid evidens och riskanalys. (Kap. 8.5.2–8.5.3)

Förslaget att ta bort anmälningsplikten vid skyddsdikning innebär risk för felaktigt utförda åtgärder och påverkan på närliggande fastigheter och vattenmiljöer. (Kap. 5.2.3, 8.5.4)

### **Klimatanpassning (Kap. 3.3.3 och 8.8.3)**

Ur ett klimatanpassningsperspektiv saknas en fördjupad diskussion om – och förslag på – hur skogsbruket (dess praktiker, metoder och produktionsmål) påverkar omgivande territorium och samhällsviktig infrastruktur, framför allt med hänseende till avverkningsytors bidrag till ökad risk för ras, skred och slamströmmar. (Kap. 8.8.3)

Det berörs endast mycket kort i utredningen (Kap. 3.3.3, s. 383) med ett citat ur Skogsstyrelsens rapport Klimatanpassning av skogen och skogsbruket – mål och förslag på åtgärder: “[...] samt att skogsbruket utvecklas så att skador på miljö och andra samhällsvärden inte ökar över tid.” Denna fråga skulle med fördel ha integrerats i analysen av skogsbrukets miljöpåverkan samt i diskussionen om riskreducerande bruksmetoder.

Skogsstyrelsen tog 2021 fram en rapport som behandlade detta (Skogsbruksåtgärder och skador på samhällsfunktioner. Analys av situationen i dag och i ett framtida klimat samt åtgärdsförslag). Att inkludera detta perspektiv i betänkandet hade stärkt den systemiska helhetsförståelsen kring hur skogsbrukets praktiker påverkar samhällsrisker och terrängens stabilitet, särskilt i samband med extrem nederbörd. (Kap. 8.8.3)

### **Alternativa finansieringsformer för långsiktigt och hållbart brukande av skogen (Kap. 6.1)**

Utredningen nämner biodiversitetskrediter endast i Del 1 (Kap. 3.3.2, sid 380) och saknar därmed förslag som är viktiga för både kommuner, markägare och nationell styrning. Det saknas en bedömning hur framtidens

skogsbruk kan använda biodiversitetskrediter som incitament för att stärka skydd av naturvärden, stimulera restaurering och återställning, belöna markägare för naturvårdsinsatser.

EU utvecklar just nu bland annat naturrestaureringsförordningen, marknadsramverk för klimat- och biodiversitetskrediter, CSRD/ESRS som kräver naturrelaterad rapportering. Utredningen förhåller sig inte alls till detta, vilket skapar ett tomrum inför framtida krav.

Utredningen missar möjligheten att erbjuda markägare nya intäktsmodeller kopplade till biologisk mångfald, ekonomiska incitament för alternativa skötselmodeller och ge ersättning för att bevara eller utveckla värden som idag saknar betalningsströmmar.

Biodiversitetskrediter kan bidra till att minska målkonflikter mellan produktion och naturvård, avlasta budgetkrav för formellt skydd, möjliggöra flexibla lösningar i kommunal planering, stärka naturvårdsnyttan utan ytterligare reglering.

Utredningen diskuterar inte hur kommuner skulle kunna använda krediter vid kompensation för exploatering, arbeta med lokala biodiversitetsmarknader, samt att integrera krediter i grön infrastruktur eller naturvårdsprogram.

### **Ett tydligare Sverige i EU (Kap. 11)**

Utredningen föreslår att Sverige ska ha en mer aktiv och strategisk närvaro i EU:s arbete med skogspolitik, särskilt i frågor som rör klimat, biologisk mångfald och bioekonomi och föreslår att en funktion skapas som samlar kompetens från Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Näringsdepartementet och forskningsaktörer med kapacitet att bevaka och påverka EU-processer i tidiga skeden.

Umeå kommun välkomnar förslaget om att stärka Sveriges arbete med att bevaka och påverka EU:s skogspolitik. Regeringen bör också sträva efter ett nära samarbete med andra skogsnationer, särskilt Finland, men även med andra europeiska länder med omfattande skogsbruk.

För norra Sverige är skogsnäringen oerhört viktig och de fyra nordligaste regionerna har ett väl etablerat och tydligt resurssatt samarbete med syfte att bevaka policyutvecklingen i EU gällande skogen. Vår erfarenhet är att många av de föreslagna eller genomförda EU-regelverken som rör skogen

vittnar om stor brist på kunskap om skogsbruk i allmänhet, och en total kunskapslucka om de ekologiska, ekonomiska och sociala förutsättningarna för norrländskt skogsbruk, i synnerhet.

Därför ser vi förslaget om en stärkt svensk närvaro i Bryssel som särskilt angeläget och ser fram emot ett fruktbart samarbete.

Hans Lindberg (S)  
Kommunstyrelsens ordförande

Elin Pietroni  
Stadsdirektör